

Prečo je Svätý Jozef najdokonalejšou ikonou mariánskeho zasvätenia

Zdroj: <http://www.lifenews.sk/29500/preco-je-svaty-jozef-najdokonalejsou-ikonou-marianskeho-zasvatenia>

V postave sv. Jozefa si v tejto úvahe priblížime tajomstvo vzťahu medzi sv. Jozefom a blahoslavenou Pannou Máriou. Ide o samotnú podstatu celého mystéria týkajúceho sa sv. Jozefa a spôsobu, akým vstupuje do Nového zákona a do Cirkvi. Ak sa pozorne pozrieme na jeho život, všetko sa deje skrz Máriu. Jozefa najprv spoznávame ako manžela Márie (pozri Mt 1, 16), a kvôli tomuto manželskému vzťahu - bude preskúmaný v jeho duchovnej hĺbke - je Jozef uvedený do mystéria Krista a stáva sa jeho náhradným otcom. Všetko skrz Máriu.

Pozrime sa okamihom na Evanjelium sv. Matúša (1, 18-19), kde je Jozef Nazaretský predstavený najprv ako manžel Márie a potom ako *"spravodlivý človek"*: *"S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého. Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť."* Z toho rozumieme, že Mária a Jozef boli zasnúbení, keď sa ukázalo, že Mária má dieťa, hoci ešte spolu nežili. Židovské manželstvo sa v skutočnosti skladá z dvoch okamihov: oslava manželstva ako právneho zväzku a súžitie, ku ktorému zvyčajne dochádza po jednom roku. Aj sv. Lukáš (1, 27) berie do úvahy, že Mária bola zasnúbená Jozefovi: *"Anjel bol poslaný k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozef. A meno panny bolo Mária."*

Týmto pozhnaným a jedinečným manželstvom s Máriou sa formuje aj vzťah sv. Jozefa k Ježišovi. Jozef prichádza do osobného kontaktu s Ježišom prostredníctvom Panny Márie, keď on dáva meno *"Ježiš"* synovi Márie (porov. Mt 1,21). Aj v okamihu klaňania pastierov, ktorí prišli v zhone pozrieť znamenie Boha, sa medzi Máriou a Ježišom nachádza Jozef: *"Našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach,"* hovorí Evanjelium (Lk 2, 16), aby sa poukázalo na kresťanskú cestu, ktorá vedie k úplnému spoznaniu toho, kým je toto dieťa - od Márie k Ježišovi. Prostredníctvom spojenia s Máriou môže Jozef prijať Ježiša a držať ho vo svojom náručí. Jozef je preto najdokonalejšou ikonou mariánskeho zasvätenia. S ním sa začína staré heslo: Skrze Máriu k Ježišovi.

Podme sa ale teraz viac zamyslieť nad jedinečným a panenským manželstvom sv. Jozefa a Márie, ktoré je samotným kľúčom k pochopeniu postavy Tesára z Nazaretu ako prvého druhu mariánskeho zasvätenia.

Manželstvo sv. Jozefa s Máriou bolo neobyčajné. Keď uvážime toto veľké tajomstvo, mali by sme byť schopní prekročiť prirodzený význam svadobného obradu a zájsť hlbšie do jeho duchovného aspektu. Toto manželstvo bolo celé duchovné. Na základe vyššie zmienenej správy sv. Matúša (1, 18-19) o Jozefovi, ktorý je zasnúbený s Máriou, no ešte s ňou nežije, môžeme objaviť viac. Je to tak, že zatiaľ čo Jozef bol už spojený s Máriou - iniciatívne a iba zákonne - nebol s ňou úplne spojený, čo sa dá vyčítať z toho, že jej ešte nebol zasvätený, keďže súžitie malo byť panenské a cudné z dôvodu, ktorý čoskoro zistíme. Manželstvo s Máriou by sa malo posudzovať podľa dvoch uvedených aspektov: počiatkový manželský zväzok a jeho naplnenie, ktoré treba chápať skôr ako zasvätenie, odovzdanie sa Márii. Naplnenie tu nadobúda nový a duchovný význam a predpovedá to, čo by si Ježiš vybral vo svojom manželstve s Cirkvou na kríži. Pokiaľ ide o Ježiša na kríži, dar seba samého je "naplnený" v jeho láske "až do konca" - úplná láska až do smrti. Tak je to aj so sv. Jozefom. Jeho úplná láska k Márii je naplnená jeho obeťou: obetuje sa až do smrti, aby bol s Máriou a bol súčasťou

Ježišovho vykúpenia. Toto zasvätenie Márii sa ale udialo po anjelskom zjavení, keď sa Jozef dozvedel, kto bola Mária a ktorej Syn bol Jediným v jej lone. Jozef je pripravený Máriu prijať a skrze ňu sa postarať o Ježiša.

Pozrime sa teraz na to vo svetle ďalšieho opisu z Evanjelia sv. Matúša (1, 20-24), kde sa píše: *"Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, za svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Duchu Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš; lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov. To všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal ústami proroka: Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel, čo v preklade znamená: Boh s nami. Keď sa Jozef prebudil, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku."*

Tu by sme sa mali zamerať predovšetkým na poslednú vetu z perikopy, ktorá v pôvodnom texte znie: *"kai parélaben tèn gunaíka autou"* (*"prijal svoju manželku"*). Sloveso para-lambano má v zásade dva významy: 1) vziať so sebou, pripojiť k sebe alebo 2) prijať niečo odovzdávané. Sloveso je rovnaké ako to, ktoré sa objavuje v Evanjeliu sv. Jána (19, 27), ktoré opisuje vzatie alebo prijatie Panny Márie do života sv. Jána: *"A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe"* (pôvodné znenie: *"élaben o mathetès autèn eis ta ídia"*). Preto vieme ľahko odvodiť záver, že tiež Jozef, skôr než ktokoľvek iný, od tej hodiny, keď ho Duch Svätý poučil o Márii a Dieťati (opakujúc pokyny nášho Pána na kríži k milovanému učeníkovi), si vzal Máriu ku sebe. Od toho momentu úplného a dokonalého manželstva s Máriou sa jej úplne oddal, aby skrze ňu vstúpil do Ježišovho tajomstva a aktívne sa podieľal na čine vykúpenia.

Aby sme získali úplný obraz manželstva sv. Jozefa s Máriou, je potrebné priblížiť ešte jeden posledný bod. Skutočnosť, že zasnúbenie bolo panenské, má veľký význam. To môže dokázať, že Jozef sa úplne odovzdal Márii v druhom období manželstva, chápané skôr ako duchovné naplnenie tohto zväzku. Evanjelium, ktoré zdôrazňuje prijatie Márie Jozefom do jeho života, tiež hovorí, že Jozef *"ju nepoznal, kým neporodila syna"* (Mt 1, 25). Slovo "kým" neznamena, že po Ježišovom narodení mali normálne manželské vzťahy. V skutočnosti existuje niekoľko príkladov v Biblii, kde "kým" jednoznačne neznamená následnú zmenu. Môžeme si okrem iného spomenúť na slová Žalmu (110, 1): *"Pán povedal môjmu Pánovi: „Sed' po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám."* Je zrejmé, že Kristus nebude kraľovať po pravici Otca len vtedy, kým nebudú porazení jeho nepriatelia. Tiež keď Ježiš sľubuje svojmu apoštolovi, že bude s nimi *"(kým) až svet skončí"* (Mt 28, 20), nemyslel tým, že s nimi už nebude po Parusii. Namiesto toho, s časovou predloškou "kým" chce evanjelista povedať, že Jozef a Mária, na rozdiel od bežného židovského páru, nenaplnili svoje manželstvo v svadobnú noc. Je to preto, že Mária zložila sľub panenstva, ako sa jasne ukazuje v jej odpovedi Anjelovi: *"Ja muža nepoznám"* (Lk 1, 34). To všetko nebolo židovským zvykom neznáme; skôr to bol sľub abstinencie podľa knihy Numeri 30, ktorú Jozef akceptoval.

Aby sme túto úvahu uzavreli, predstavme si, čo pre sv. Jozefa prakticky znamenalo prijať Máriu, aby každý človek mohol mať v tomto veľkom patriarchovi vzor zasvätenia Márii. Pre sv. Jozefa to znamenalo deliť sa o svoj život, myšlienky, podiel, majetok s Máriou, aby potešil Ježiša a konal Božiu vôľu; byť panensky oddaný Márii v súlade s poslušnosťou Ježiša k Otcovi; milovať Máriu celým svojím cudným srdcom, aby mohol byť vždy ostrážitý pri svojej službe strážcu Krista a služobníka vykúpenia; a napokon zostať oddaný v prítomnosti Márie, aby bol vždy v prítomnosti Ježiša. Vedieť, kto je Mária, znamenalo pre Jozefa vedieť, kto je Boh, kde prebýva.

Zasvätenie Panny Márii, ako to prvýkrát a najdokonalejšie vykonal sv. Jozef, by sa malo vždy zamerať na cudnú povahu srdca. Ako my milujeme Pannu Máriu čistým srdcom - čistým srdcom sv. Jozefa - ona nás, na oplátku, víta pod svojim závojom čistoty, aby sme boli uchránení pred všetkou nečistotou a biedou sveta. Nech je sv. Jozef známy ako patriarcha lásky k Ježišovi skrz Máriu a pre jeho úlohu mystického manžela Márie.

Zdroj: <http://www.lifenews.sk/29500/preco-je-svaty-jozef-najdokonalejsou-ikonou-marianskeho-zasvatenia>